

Psí spřežení

Sport psích spřežení, neboli mushing, v sobě ukrývá notnou dávku romantiky. Člověk, jeho zvířata a zasněžené pláň. Nejde jen o taktiku či fyzické schopnosti, ale především o komunikaci se psy, o sounáležitost a oboustranné porozumění. Představte si například, že se vydáte na dlouhý etapový závod po Aljašce. Před sebou dva tisíce kilometrů. Ošlehaní mrazem a větrem si každý večer stavíte stan a ukládáte se ke spánku. Všechny věci spočívají ve vacích na sáních. Co je však hlavní – musíte se dobře postarat o svých čtrnáct psů. Oni vás za odměnu dovezou k cíli.

Ryzí vášeň

Sport psích spřežení – aspoň v podmínkách českých zemí – není živnost, ale ryzí vášeň. Starat se o několik velkých severských psů vyžaduje čas a energii, o penězích nemluví. Také vybavení přijde na pár tisíc. „Když se do toho jednou ponoříte, není cesty zpět,“ říká závodnice Jana Henychová. Doma v Jablonci nad Nisou má devět fenek sibiřského husky. „Jsou to moje holky, ráno s nimi vstávám a večer jdu spát,“ směje se. „Jsou smířlivé, komunikativní a mají mě rády. Psi mohou být rychlejší a vytrvalejší, ale není s nimi řeč. Potřebují chlapa, kterého respektují. S mými fenkami se vždycy rozumně domluví.“

Závody se dělí podle mnoha kritérií – počtu psů ve spřežení, čistokrevnosti plemen, délky trati, a nakonec i podle důležitosti národní či mezinárodní. Pokud do tohohle světa chcete proniknout, nejlepší je navštívit některý z podniků. V České republice se jich koná vždy od září do dubna poměrně dost.

Záhy tak pochopíte i původně nesrozumitelná označení – tak třeba písmena A, B, C a U označují počet psů ve spřežení. A rovná se 7 – 8, B znamená 5 – 6 a C 2 – 4. Písmeno U (unlimited) značí spřežení s více než osmi psy. V někte-

FOTO: ČTK

rých disciplínách se zapřahá jen jedno zvíře.

Čistokrevní psi, jako husky, samojedi či grónští psi, závodí mezi sebou. Pak jsou ještě tzv. otevřené závody, kde soutěží i ostatní plemena. „Například ohaři jsou rychlí a vytrvalí, ale hůř snášejí mráz. Šlechtění a křížení plemen pro závodění na sněhu je úplná alchymie.“

Od čtyř do osmi

Než pes začne závodit, musí být fyzicky vyspělý. Není možné zapřáhnout štěně, které ještě nemá úplně vyvinuté kosti, klouby a svaly. Proto pravidla udávají omezení – na krátkou trať (neboli sprint; cca 5 – 22 km) nesmí vyrazit pes mladší jednoho roku. Na tratě střední (mid; cca 30 – 50 km) a dlouhé (long; 50 – 80 km) mu musí být

aspoň dva roky. Maximální věková hranice neexistuje. „Dokud to psovi běhá, může závodit. Viděla jsem i spřežení, kde byli třináctiletí pejsci. Jak si jednou zvíře na běhání zvykne, nechce přestat, baví ho to. A když odjíždíte na závody s mladými a starého necháváte doma, je strašně smutný,“ vysvětluje Henychová.

Ideální kondice psi dosahují mezi čtvrtým a osmým rokem života, ale všeobecně platné pravidlo to není. „Záleží na konkrétním zvířeti,“ vysvětluje závodnice.

Na sněhu i na suchu

Že má tenhle sport praktičnost u Eskymáků, je jasné. Dnes se však nejezdí jen na sněhu, ale i na suchu. Místo sáněk pak psi táhnou speciální tříkolky (popř. čtyřkolky). Radí se sem

MUSHING V ČR

V České republice se závody psích spřežení pořádají už dvacet let. V současné době svaz registruje 58 klubů a pořádá seriál mistrovství republiky (letos pětidílný). V mezinárodní, zvláště evropské konkurenci si Češi vedou skvěle. Z vrcholných podniků jako jsou světové či evropské šampionáty přivázejí tituly. Všechny informace o mushingu v ČR najdete na internetových stránkách Svazu sportu psích spřežení (viz rámeček Internet).

Nejbližší akce:

Šediváčkův long – MČR v longu. Od 22. do 25. ledna v Deštné v Orlických Horách. Českou Kanadou 2003 – MČR v kategorii mid. 1. a 2. února v Kláštere u Nové Bystrice.

INTERNET

- Svaz sportu psích spřežení www.mushing.cz
- Světová federace sportu psích spřežení www.sleddogsport.com
- Evropská asociace závodů psích spřežení www.esdra.net
- Mezinárodní asociace závodů psích spřežení www.isdra.org

i příbuzné disciplíny jako např. bikejöring (pes + cyklista) či canicross (pes + běžec).

Když je venku víc než 15 °C, nesmí se závodit a není dobré ani moc trénovat. „Přes léto nechávám holky spát, odpočívají a volně pobíhají,“ popisuje Henychová.

„Sport psích spřežení se líbí spoustě lidí,“ říká Henychová. Realita však může být odlišná. „Jakmile napadne sníh a vy se vydáte na své trasy, potkáte desítky běžkařů, kteří se tváří kysele, jelikož jim ničíte stopu,“ vypráví chovatelka. „Nebo potkáte děti, které se psy bojí a začínou brečet. A vezměte si sousedy. Moje holky si každé ráno sednou a vyjít. Když se do toho opřou všechny najednou, je to koncert.“

ADÉLA POLÁKOVÁ